

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÈE, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per
drukregel.

TONGEREN, DEN 7 OCTOBER.

Proces Bazaine.

De maarschalk Bazaine, opperbevelhebber van het fransche leger van den Rijn, die de stad Metz met zijne gansche krijgskrachten aan de Pruisen overgaf, verscheen gisteren maandag voor het hoog krijgsgerecht dat te Trianon vergaderd is, onder voorzitterschap van den hertog d'Aumale.

De zitting van den krijgsraad wordt 's middags geopend. De maarschalk Bazaine wordt binnengeleid. Er wordt lezing gegeven van de samenstelling van den krijgsraad en van de inbeschuldiging stelling van Bazaine.

Op de vragen van den voorzitter doet de beschuldigde zijne namen en voornamen kennen. Daarna wordt de oproeping der getuigen gedaan. De eerste getuigen zijn de maarschalken Canrobert en Lebouf en de generaals Frossard, Bourbaki, Changarnier, enz.

Na de oproeping der getuigen wordt de zitting voor eenige oogenblikken onderbroken. Bij de heropening der zitting wordt er lezing gegeven van de dienststaten van den maarschalk Bazaine, van de eere onderscheidingen en wonden die hij bekomen heeft. Men heeft ook lezing gegeven van het verslag der commissie van capitulatie en van andere belangrijke stukken die zware lasten doen wegen op den opperbevelhebber van het fransche leger en zijne verzending voor het hoog krijgsgerecht tot gevolg gehad hebben.

Het proces Bazaine wekt het grootste belang. De fransch duitsche oorlog is voor het fransche keizerrijk eene onafgebroken reeks van ongelukken en neerlagen geweest. Doch de overgave van Metz met hare vestingen en met het gansch leger van Bazaine was voor Frankrijk den genadeslag die een einde stelde aan den oorlog en hetzelfde noodzaakte alle hoop van zegepraal op te geven.

Is Bazaine een verrader geweest of heeft hij slechts gefaald door onbekwaamheid? Dit zal de hooge krijgstraad te beslissen hebben.

Wij zullen zooveel mogelijk de bijzonderheden van dit proces aan de lezers van den *Postrijder* mede deelen.

Men kan geen liberaal blad lezen, zonder er aantijgingen, beschuldigingen en verdeningen in te vinden tegen den graaf van Chambord, en nopens de politiek, welke men beweert dat hij na zijne troonsbeklimming zal invoeren.

De herhaalde verklaringen van den zoon der koningen hebben al veel van die betichters tot zwijgen gebracht, maar anderen, die hardnekkig zijn, houden staan, dat die uitleggingen niet volledig en niet duidelijk genoeg zijn en dat men met hem verassingen duchten moet.

Indien zij zich herinneren wilden, zouden zij genoodzaakt zijn elk vooroordeel deswege af te schudden, want de graaf van Chambord heeft ook vroeger verklaringen afgelegd, eensluidend met die van heden.

Den 12 maart 1856 schreef hij aan den hertog de Lévis :

- « Uitsluitend van alle willekeur ;
- » de regering door, en de eerbied voor de wetten ;
- » de eerlijkheid en het recht overal ;
- » het land rechtzinnig vertegenwoordigd, de belastingen stemmende en medewerkende tot de vervaardiging der wetten ;
- » de uitgaven rechtzinnig gecontroleerd ;
- » de eigendom, de persoonlijke en godsdienstige vrijheid onschendbaar en geheiligd ;
- » het gemeentelike en departementaal bestuur wijselijk en opvolgenlijk gedecentraliseerd ;
- » de vrije toegang voor iedereen tot de maatschappelijke eerambten en voordeelen ;
- » Ziedaar, (schreef de graaf van Chambord), in mijne oogen de wezenlijke waarborgen van een goed gouvernement. »

Zouden dergelijke waarborgen niet voldoende zijn voor de maatschappij, en zelfs voor de partijen in 't bijzonder ?

Men zou het moeten zeggen ; maar de groote stronkelsteen, die den prins nog in den weg ligt, is die, van « het goddelijk recht, » van den priesterdwang, van ik weet niet welke hersenschimmen, die de « liberalen »

en radikalen van Frankrijk het kiekenvleesch doen krijgen.

Welnu ! ook onder dat opzicht heeft de prins eene volle geruststelling gegeven, en niet heden, niet gisteren maar reeds lang. Ziehier nog een ander uittreksel uit zijne vroegere correspondentie :

« Volledige vrijheid der Kerk in de geestelike zaken ; *souvereine onafhankelijkheid van den staat in de tijdelijke zaken* ; volkomene overeenkomst van beide in de gemengde vraagstukken, ziedaar de grondbeginselen, welke in den schoot der christene maatschappijen, meer dan ooit, de betrekkingen der beide machten regelen moeten. »

En nog niet langer dan gisteren schreef de graaf van Chambord, dat hij het beschouwde als eene lastering, te zeggen : dat zijn gouvernement eene « priesterbeheersching » zoude zijn, even als hij in 1866 verklaarde : « Men verstoot, en te recht, de inmenging der Kerk in de staatkunde. »

Wat wil men meer ? Als de Franschen *Hendrik den Eerlijke* niet willen, dan moet men zeggen, dat die natie alle besef van haar belang, van hare waardigheid verloren heeft !

Maar wij voorzien, dat eerlang de laatste hinderpaal voor Hendrik V uit den weg zal geruimd zijn ; dat de groote meerderheid onzer zuiderburen recht zal laten wedervaren aan hem, eenen der weinige politieke mannen onzer eeuw, die getoond heeft de eer boven alles te stellen, zelfs boven eene koningskroon, en van wien men zeggen mag, dat hij een karakter heeft...

Dergelijke hulde, aan de deugd, de eer en het recht bewezen, zal in de geschiedenis der XIXe eeuw schitteren als eene heldere stip te midden der talrijke schaduwen en duisternissen, die de politieke schanddaden hebben opengehoopt.

Binnenland.

Men schrijft uit Brussel :

Een bedwag, van Belgische uitvinding, is over eenige dagen naar Frankrijk gezonden om tot model te dienen aan de Compagnie du Nord, die zich voorstelt er verscheidene te laten maken. Deze wagon gelijkt in niets aan diegene, welke tegenwoordig gebruikt worden.

Tot nu toe heeft men nog niets gemakkelijker uitgedacht. Hij is verdeeld in vier compartimenten, ieder van vier plaatsen. De compartimenten vormen ieder een oprechte salon, hebbende tafel en eene lamp.

Besijden dezer appartementen loopt een gang waar men wandelen, en rooken kan. Men vindt daar alle gemakken. Er zijn toilet-kabinetten, waterclosets, niets ontbreekt. Als de nacht komt, worden de vier plaatsen van ieder compartiment in eenen oogpink in volledige bedden herschapen met matrassen, oorkussens en dekens.

Een bijzondere bediende bevindt zich in den wagon, en is ter beschikking der reizigers, die hem kunnen roepen bij middel eener elektrische bel. Deze bediende is gelast den reiziger te wekken als hij ter bestemplaats aankomt.

— Dezer dagen zijn de verschillende werktuigen, welke tot de uitvoering der doodvonnissen van het assisenhof van Namen hebben gediend, naar Brussel overgebracht. Volgens men zegt zullen deze akelige werktuigen in het museum der Hallepoort worden geplaatst ; daar zij nog niet oud zijn, hebben zij geene archeologische waarde. Onder de werktuigen bevindt zich een guillotines van driehoekigen vorm en hebbende ongeveer veertig centimeters hoogte op dertig breedte ; deszelfs gewicht is aanzienlijk en het was nog door klompen lood verzwaaard.

De bijl, waarmede men aan de vadermoorders de rechterhand placht af te houwen, is in niets van die eens houthakkers te onderscheiden. Verder zijn er een groot aantal brandmerkijsers van verschillende vorm en grootte bijgevoegd. Het grootste gedeelte dezer ijzers draagt de letters *T. F.* en *C. P. F.*, benevens het nummer 19, dat waarschijnlijk het fabrieknummer is.

Deze voorwerpen waren in bezit gebleven van den laatste Naamschen scherprechter. Men verzekert, dat al de guillotines, in de steden, waar deze nog bewaard zijn zullen naar Brussel worden gezonden, waar men er degene zal uitkiezen, welke eenige oudheidskundige waarde bezitten voor de staatsmuseums ; het overige zal worden vernietigd.

— Men schrijft uit Eekloo :

Over een paar maanden is er een Eekloonaar, den genaamde Charles Lima, bijgenaamd *Rolle-*

ken, met vrouw en kinderen naar Amerika vertrokken.

Donderdag laatst kwam zijn eerste brief uit de nieuwewereld toe bij zijne familie te Eekloo.

Even als andere brieven van landverhuizers uit Amerika, spreekt hij over de groote duurte die daar bestaat op alle levensmiddelen. Lima is wever en als dusdanig, zoo schrijft hij, heeft hij werk gevonden in eene fabriek te Philadelphia. Hij wint 50 fr. per week ; maar de duurte neemt de winst weg. Alzoo, bij voorbeeld, voor huis-huur alleen, betaalt hij 75 fr. per maand of 900 fr. per jaar !

De brief is dus niet geschikt om anderen aan te moedigen naar Amerika uit te wijken.

Buitenlandsch nieuws.

Nederland.

Men meldt uit Middelburg (Zeeland.) 1 oct. : De oogst kan hier als geëndigd beschouwd worden. Hooi is er in overvloed en van goede gehalte. Van ziekte in de aardappelen hoort men in deze streken weinig of niets ; de oprongst is ruim en de hoedanigheid zeer goed ; de prijzen niet hoog.

Voor eenigen tijd werd in Holland een brief met het volgend dichterlijk adres ontvangen :

« Och Heeren, wees zoo goed !
Zendt dezen brief met spoed,
Naar 't Vorstlijk 's Gravenhage,
Aan jager Jan van Gent ;
Zoo gij hem zelf niet kent,
Moet gij in de kazerne vragen,
Gij vindt hem dan gewis,
Wijl daar zijn woonplaats is. »

De brief kwam natuurlijk goed terecht.

Frankrijk.

MAARSCHALK BAZAINE.

Zie hier den tekst van het arrest waardoor maarschalk Bazaine voor den krijgsraad verzonden wordt en waarover wij reeds gesproken hebben :

M. Bazaine (François-Achille) maarschalk van Frankrijk, wordt beschuldigd zich den 28 oktober 1870, voor Metz schuldig gemaakt te hebben : 1° van met den vijand gekapituuleerd te hebben en de vesten Metz, waarover hij het opperbevel had, overgegeven te hebben, zonder al de middelen van verdediging waarover hij beschikte uitgeput en zonder alles te hebben gedaan wat de plicht en de eer hem voorschreven ; 2° als opperbevelhebber van het leger voor Metz in 't vlakke veld eene overgaaf onderteekend te hebben ; die voor uitslag had zijne troepen de wapens te doen neerleggen ; 3° alvorens te onderhandelen niet mondelings en schriftelijk alles gedaan te hebben wat plicht en eer hem voorschreven ; misdaden voorzien door de artikels 209 en 210 van het wetboek van krijgsgerecht, aldus verval.

« Art. 209. Wordt gestraft met de dood met militaire afstraffing, elken gouverneur of bevelhebber die genomd na advies van eenen raad van onderzoek, wordt erkend plichtig te zijn aan capitulatie met den vreemdeling en overgaaf der plaats welke hem toevertrouwd was, zonder al de middelen van verdediging waarover hij beschikte uitgeput en alles gedaan te hebben wat plicht en eer hem voorschreven.

« Art. 210. Elke generaal, elke bevelhebber eener gewapende troep die zich in 't vlakke veld overgeeft zal gestraft worden : 1° met den dood, met de militaire afstraffing, indien de overgaaf voor gevolg heeft gehad de wapens aan zijne troepen te doen neerleggen, of indien hij, alvorens mondelings of schriftelijk te onderhandelen, niet alles gedaan heeft wat plicht en eer hem voorschreven ; 2° met afstraffing in alle andere gevallen. »

Gevolgentlijk wordt M. Bazaine (François-Achille) maarschalk van Frankrijk, verzonden voor den 1° krijgstraad der 1° militaire afdeling.

EEN SCHIP MET APEN.

Over het algemeen is iedereen verwonderd en vooral nieuwsgierig om te weten, van waar toeh al die verschillende apensoorten afkomstig zijn, welke de apenhokken van den acclimatatietauin te Parijs versieren ; de geschiedenis hiervan is zeer zonderling.

Een scheepsreder van Bordeaux, welke zeer streng jegens zijne kapiteins is en zijne bevelen stipt wil zien nakomen, gaf onlangs bevel aan een hunner, naar Brazilië te vertrekken. De geschrevene orders, welke hij hem overhandigde, eindigden als volgt : « breng mij ook 1 of 2 apen mede. »

Het woords of was zoo onduidelijk geschreven, dat de kapitein hieruit ontcijferde 1002

apen. Dit bevel werd door hem letterlijk ten uitvoer gebracht en drie maanden nadien vaarde een schip voorbij Pouillac, dat tot groote verwondering van het publiek, van de toppen der masten tot in het diepste der kiel, krield van apen.

De reeder was woedend, maar daar hij zoo rechtvaardig als nauwgezet is, erkende hij, dat de groote schuld aan hem lag en prees den kapitein, die zijne bevelen zoo stipt was nagekomen.

Acht dagen lang werden er te Bordeaux apen bij openbaar opbod verkocht en de diergaarde van Parijs liet deze schoone gelegenheid niet voorbijgaan, zonder eenen ruimen voorraad dier grappenmakers op te doen.

Naar aanleiding van communards, verhaalt de *Monitor universel* van Parijs een anecdot. Het was gedurende de tweede belegering. Een varkenskoopman kwam te Parijs in eenen somberen aprilnacht en stond met zijnen wagen voor eene der poorten van de wederspannige stad. Toen de oproerlingen deze massa in de duisternis hoorden grollen, hielden zij raad : de algemeene denkwijze was dat het eene verkenning was die binnen kwam, na eenen wagen met levensmiddelen aan de Versailleurs ontomen te hebben. Nogtans roept men *qui vive !* Bijna tenzelfden tijd wordt een schot op het ruitje gelost : een smartgehuil antwoordt er op, een der zwijnen had den kogel in zijn lijf gekregen. — Men vermoedt onze broeders ! roept eene stem, in de troep. — *Sauve qui peut !* huilt een derde. En de gansche post liep in wanorde weg, gevolgd door de jammerklachten van het zwijn. Men kon het bun niet anders wijs maken : zij waren verraden.

Het schijnt, dat de jacht op de eenden en wilde ganzen nooit zoo goed geweest is in het noorden van Frankrijk als dit jaar. Sedert het begin van September bedekken geheele benden de oevers der Maas en der Schelde. Men ziet de jagers zwaar geladen van de jacht terug keeren. Sedert eenige dagen zijn de eendvogels, en de wilde ganzen op de markt van Parijs zeer goed koop.

Engeland.

In 1874 zal aan de internationale tentoonstelling, welke te Londen gehouden zal worden, eene expositie verbonden worden van wijnsorten van alle landen, waarop aan de bezoekers de gelegenheid gegeven zal worden om de wijnen te proeven en proefjes te koop. Deze expositie, waaraan alleen voortbrengers, uit- en invoerders kunnen deel nemen, zal plaats hebben in de kelders van Albert-Hall, terwijl bij tijdige aanvragen de vereischte ruimte aan de tentoonstellers kosteloos wordt afgestaan. Daarentegen moeten zij voor de inrichting en de opsieling der toegestane ruimte zelf zorg dragen. Aan de tentoonstelling van architectuur kunnen ook bezitters deel nemen van schilderijen of teekeningen van openbare en bijzondere gebouwen uit den ouden en nieuwen tijd, die door architectonische schoonheid uitblinken ; even zoo worden van nieuwe gebouwen photographien toegelaten, mits ter grootte van ten minste 432 vierkante engelsche duimen.

Gelijk men weet is het plan van den heer Wise, om per luchtbal van Amerika naar Engeland over te steken, gebleken eene echte Amerikaanse onderneming te zijn geweest. Met ontzettenden ophef aangekondigd en rondgebazuind, kwam van de geheele reis niets. Hoogstwaarschijnlijk is Wise, een eerlijk en moedig man, zelf beogenomen. Althans in Engeland is men overtuigd, dat hij werkelijk voornemens was de reis te ondernemen, vertrouwend op den wettelijken luchtstroom, welke volgens zijne meening op eenige duizenden voeten van de aarde zich, met de regelmatigheid van een passaatwind, oostwaarts beweegt.

« Bestaat die stroom werkelijk ? » heeft een bekend engelsch luchtvaarder, de heer Conwell, zich afgevraagd. Drie uren onderzoek is bij zoodanig vraagstuk beter dan vele maanden praten. Hij kocht daarom den ouden « Nassau » een luchtbal, die reeds jaren geleden menigvold deed, liet hem vullen en ging de lucht in met den heer Ph. Ashton, dr. G. R. Irvine en den heer Bowdler, die zeer vernuftig eenen waaijer had uitgevonden tot het besturen van luchtballen.

Zij stegen 10,000 voet op, waarna het dan luchtreizigers gelukte om, door middel van den luchtwaaijer, welke door twee hunner in beweging werd gebracht, op dezelfde hoogte te blijven. Niet oostwaarts, doch regelrecht op het zuiden af, werd de luchtbal voortgedreven door den wind. De westerwied, weppp Wise rekende, schijnt dus niet bestendig genoeg te blazen op 10,000 voet hoogte, om er op te kunnen rekenen, dat hij eenen luchtbal in 60 uren van New-York naar Londen voeren zal.